

ע.ע.

פרוטוקול מס' 14 / ג'

מישיבת ועדת-העבודה

סיום ד', ה' באדר ב' תשי"ד - 10.3.1954
(בשעה 9.00)

חברי הוועדה:

בכ"ר:

- ע. גוברין - היו"ר
- ב. צ. הראל
- א. וילנסקה
- ז' טברסקי
- י. ריפתין
- א. שוסטק
- א. תבורי
- ש. גרידי

מוזמנים:

- מר עילם - מנהל משרד העבודה
- מר הדס - מטעם משרד המסחר והתעשייה
- מר קלגמבלד - ב"כ התאחדות בעלי-תעשייה

ח"ס"ר:

- ר. במתוני
- פ. ייאן
- ק. כהנא
- ח. למדן
- א. מטופ
- מ. קלמר
- ר. שרי

המשך הדיון בשאלת התעסוקה,

סדר-היום:

ה'ו"ר ע. גוברין:

בליבה האחרונה החליטה הוועדה להזמין
אח באי-כוח מסדר המסחר והתעשייה ובאי-כוח התאחדות בעלי התעשייה
הוועדה ינה עתה ביאלת התעסוקה ואפילויות הרחבה ומבקשה לשמוע
מפי אנשי מסדר המסחר והתעשייה ומפי אנשי התאחדות בעלי התעשייה:
(א) מה הן האפילויות להגדלת מסחר המועסקים בתעשייה; (ב) אם ישנן
אפילויות לקליטה נוספת של פועלים בתעשייה ואם יש מכלוליים
כדרך זו, מן הדברים להתקף עלהם?

ר. ריבלין:

שמעתי, כי בזמן האחרון היו פיסורים
במפעלים שונים, לדוגמא - בבתי-חרושת
לשוקולד, עובדה זו מעוררה כמה שאלות: (א) אומרים כי השוק מוגף
בשוקולד מתוצרת חוץ, האם אין גורם העומד על המסחר ועושה משהו
נגד השוקולד מתוצרת חוץ, ומה הוא עושה? (ב) שמעתי, כי רווחי
בעלי בתי החרושת לשוקולד היו הצננים למדי, האם זו קונצקטורה
חולפת? הבאתי את הדוגמה הזאת כדי לכוון את תיובתה נציגי מסדר
המסחר והתעשייה ונציגי התאחדות בעלי התעשייה.

ב.צ. הראל:

גח הפסיסטים מדברים על העלאת
הייצוא בשנה הבאה, האם אפשר כבר
להעריך איך זה יתבטא בקשר לתעסוקה?

איזו עזרה דרושה לתעשייה בכדי להגדיל

אח התעסוקה בעצף זה?

מר הדם:

למעשה, אנו יכולים להחייב את התעסוקה
בתעשייה בשתי דרכים: ע"י התפתחות
כמותית וע"י התפתחות איכותית, במרכז ההשקעות ישנה רשימה של 120
מפעלים הנמצאים בשלב ב', כלומר, הקימו את הבנינים, סדרו את
המכונות ומחכו צננים לייצור, ביניהם יש מפעלים שערכם מבהינת התעסוקה
הוא פחות, מכיון שהם עומדים לזרוע אוהם המוצרים שכבר מייצרים
במפעלים הקיימים, כך יקשה להניח כז בתנאים הקיימים הם זמקו
תעסוקה הבה, אולם פוקטום גם מפעלים אשר יוצבו מוצהום יאזן מייצרים
כלל באהץ, והדבר הזה נותן חרות רציניות להגברת התעסוקה.

הבעיה השניה היא - להגדיל את התעסוקה
במפעלים הקיימים, אין זה חוד, והצריכה בארץ התכווצה, לעומת זאת,
אמצעי הייצור הולכים וגדלים, גם מחוך נטיה בריאה של פיתוח התעשייה
ואולי גם מחוך זה שבתקופת האינפלציה האנשים לא התחשבו במידה
מספקת עם הקיבולת של השוק המקומי, בכל אופן, ישנו בארץ עודף של
יכולת ייצור מבלי שיהיה לו שוק מקומי, וכאן התשובה היא - הגדלת
הייצוא.

בזמנו, לפני שנה בערך, דובר על כך

שחלק מהכספים ההולכים לעידוד התעסוקה יופנו להפעלת התעשייה,
הדבר הזה לא הוצא לפועל, מפני שאותם הסכומים שהיו צריכים לבוא
במחווון להגברת התעסוקה במפעלים הקיימים או במפעלים העומדים
לקום זכנסו לתקציב הפיתוח, הפעולה הזאת היתה מכוונת, ראשית כל,
להחיש את תהליך הקמת המפעלים החדשים, אחד הגורמים החשובים

במקרה זה הוא הון השקעה, ובעיקר הון השקעה במטבע מקומי, בזמנו, כל מי שתיכנן הקמת בית חרושת חייב כי הדאגה העיקרית היא השגת הדולרים, מפני שהיה יפגע של כסף מקומי, אולם עד שהארובה התחילה לעשן נתברר שקשה להשיג מטבע מקומי, וישנן כיום מפעלים שחורים להם סכומים לא גדולים למיום בנייתם, אך קשה להם להשיגם. עיברנו רשימה של מפעלים שדרושים להם סכומים במטבע מקומי על מנת להשלים את הקמתם. אטנם הסכומים האלה נכנסו לתקציב הפיחוח, אבל כאשר הענין הגיע למימון המפעלים, הוא נתקל בקשיים רבים. לעומת זאת, לו המפעלים האלה היו מוצאים מתוך הרשימה, יתכן שהכספים האלה היו נותנים את האפשרות לסיים את הקמת המפעלים.

דובר אז גם על הכנסת עבודות הבאות במקום מכון, אולם חסר היה לבעלי התעשייה ההון החוזר בכדי לעשות את ההכנות הדרושות. דובר אז גם על כך, שעל-ידי הלוואות לא גדולות מהקרן הזאת יוכלו בתי החרושת לעבוד בשיטה יעילה יותר ביחס לעובות. לקראת העונה צריך להקים מחסן, ואותו צריך להקים מתוך ההון החוזר, ואם ההון הזה חסר ברור שההכנות אינן נעשות וברגע האחרון ישנה עבודה מרובה, לעומת זאת, בעונה המתה לסנד קושי להכין את המלאי.

ברצוני להחעכב גם על ענין הייצוא, שהוא לדעתי הנקודה החשובה ביותר. ישנן אצלנו תעשיות שלפי הערכתי עובדות לא יותר מאשר ב-40-50% מיכולתן, מבלי לדבר על מזמרות נוספות. אני בשלעצמי אופטימי ביחס לאפשרויות הייצוא. גם וועדת הייצוא נתקלה לא פעם בהערכה, שלא היווקים מהווים את הבעיה העיקרית, שאספקה מהירה וסדירה נוחת את האפשרות לפתח את הייצוא. למשל, ליד משרד המסחר והתעשייה קיימת וועדת חלונות בקשר לייצוא, לא פעם חשבנו שהקשיים העיקריים ביחס זה יהיו בסיב החוצרת, אך מתברר שברוב המקרים החלונות היו בקשר לזמני האספקה ובהוצאה לפועל של הזמנות, וזה בגלל הזן חוזר בלתי מסודר. לנו נראה, כי עזרה לתעשייה ע"י אספקת הון חוזר יכולה להניע במידה ניכרת את קצב התפתחות הייצוא, ואני חושב כי זהו האמצעי החשוב ביותר. אם נבסס את הייצוא, הוא יכול להיות מקור העסקה רציני.

ברצוני לענות לשאלתו של חבר-הכנסת ריפתין בקשר לענין היוקולד. לא פעם מופיעה בעתונות ידיעה על ייבוא מתחרה בתעשייה המקומית, צריך להביט על הדברים האלה באור נכון. אם ניקח את הייבוא בקנה מידה מדיני, השפעתו אינה גדולה כל כך. עומדת השאלה: כיצד למנוע ייבוא זה? ברוב המקרים בחברד שלא הוצאו רשימות ייבוא, בזמנו נחננו אפשרות לסולים להביא איחם כמות מסוימת של מצרכים. דבר זה היווה מקור נזילה, שקשה מאוד להתגבר עליו. לי נראה שחוק מסקרים בודדים, אם ניקח בחשבון את כמות הייבוא, הרי קשה לאמר שזהו גורם מכריע בתעשייה. זה אולי גורם פוגע, אבל איננו מתאר לעצמי שאנו נוכל למנוע לגמרי דברים כאלה. אם חברי הכנסת יצביעו על דבר בר-קיימא, אני מחאר לי ששרד המסחר והתעשייה יעשה את כל האמצעים כדי לסחום את הפרצות.

ע.ע.

מר קלגסבלד :

אחיל כחיאור המצב. אינני יודע
 אם ידוע לוועדה לאיזה טמדים הגיע
 האבטלה בתעשייה. אם נקבע אח מצב התעסוקה בפברואר 1952 כ-100,
 הרי בסוף 1953 ירד אינדקס התעסוקה בתעשייה ל-80. כמובן, הוא
 לא היה שווה בכל הענפים. בענף המתכת, למשל, ירד אינדקס התעסוקה
 בתקופה זו ל-86. אם נתחשב בעובדה שבחקופה זו, מפברואר 1952
 עד סוף 1953, החווספו מפעלים חדשים שלא גרעו מתפוקת המפעלים
 שהיו קיימים בשנת 1952, אלא כביכול גרעו מהייבוא, הרי לפי
 הערכתי היתה התעסוקה בתעשייה הקיימת בפברואר 1952 כ-60% בממוצע.
 סאו סוף 1953 ועד היום המצב הולך ומחמיר. אין לי מספרים מוחלטים,
 אבל לא אגזים אם אעריך את התעסוקה בתעשייה הקיימת בפברואר 1954
 כ-50%.

המספרים שאני מוסר מתייחסים לתעשייה
 הפרטית המאורגנת בהתאחדות בעלי התעשייה. אינני יודע עד כמה שונה
 המצב בתעשייה הקולקטיבית, ההסתדרותית, אבל הוא אינו שונה בהרבה,
 גם שם המצב אינו הרבה יותר טוב מאשר אצלנו. מצב זה לא מצא אולי
 את ביטוייו המלא בפיסורי פועלים, מכיון שישנם מפעלים אשר באופן
 מלאכותי מחזיקים מספר פועלים מעל לצרכם הממשי. ההיסוסים בפיסורי
 פועלים נובעים משתי סיבות: ראשית, כל אחד מקוה שהמצב ישתנה
 לטובה בזמן הקרוב. קשה מאוד לפטר פועלים, בעיקר פועלים מקצועיים,
 ולהשחית על ידי כך את עצם מבנה המפעל. מחזיקים פועלים באופן
 מלאכותי בעבודות בלתי פרודוקטיביות ומורידים את היעילות ואת
 התפוקה האינדיבידואלית של הפועל; ושנית, פיסורי פועלים כרוכים
 בתשלום פיצויים, וזוהי היום בעיה שלעמים קרובות אין לה פתרון.
 המספרים על פליטת פועלים בתעשייה אינם משקפים בדיוק את מצב התעשייה.

כל עוד לא תשתנה המדיניות הכלכלית
 שהוחלט עליה בפברואר 1952, כלומר, כל עוד לא תשתנה הפרופורציה
 בין הוצאות המחייה לבין אוהו מכום בתקציב האזרח המיועד לרכישת
 תוצרת תעשייתית, הסיכויים להגדלת הצריכה של התוצרת התעשייתית
 מוגבלים ביותר, וכאן יכולה לבוא עזרה רק מצד מימון הצריכה
 לתוצרת תעשייתית. לא אדבר על מימון הקניות של הצרכן, גם זוהי
 בעיה שאולי כדאי להקדיש לה זמן. אזכיר רק את החופעה, שבזמן
 האחרון הופיעו ביוס חברות אשראי המסנות קניות כשלושים ויותר
 ותיווך חברות אלו מעלה את מחיר המצרך עד ל-100%, בערך.

מה מצב ההון בתעשייה? התעשייה טרם
 התגברה על המשבר שחל עם שינוי השער בפברואר 1952, כלומר, טרם
 השלימה את ההון החוזר למסדים הדרושים לרכישת חמרי גלם. כינחיים
 חלה עליה נוספת של השער, כך שהצורך בהון חוזר הוא היום, בערך,
 פי חמישה מאשר בפברואר 1952. ברור שמסקורות עצמאיים אי-אפשר
 היה למצוא את ההון הדרוש להשקעה, ולא רק שמקורות האשראי לא גדלו
 בצורה ההולמת את הצרכים, אלא שדוקא בזמן האחרון נסחמו לגמרי.
 הוראת הממשלה לנבקים להקפיא את האשראי לפי המצב שהיה קיים
 כ-30 בנובמבר, נתנה את המכה המכריעה לתעשייה, והיום קיים בתעשייה
 מצב כזה, שיש לה הזמנות והיא אינה יכולה לעבוד מחוטר הון חוזר;
 אין לה הון חוזר בכדי לחת אשראי ללקוחות, ואין זה סוד שמבחינה
 זו השתנה השוק לחלוטין. מירד הבטחון, למשל, שהוא לקוח גדול
 ולנו, דורש היום אשראי בגבולות של 6-8 חדשים. אגף הבנייה
 של משרד העבודה, או חברה כמו "מקורות" דורשים היום אשראי
 לתקופות של 4-10 חדשים. אנשי המסחר, שהיו רגילים לשלם במזומנים

דורשים היום אשראי, אך אשראי בצורה פחותה או חילומים בשחרות. כבר לא אדבר על כך שחסר אשראי למסרת מימון קניוח הלקוחות שלנו, כלומר, חסר היום אשראי לדיסקונט של שטרות מחחריים הטובים ביותר, חסר אשראי לרכישת חומרי גלם הדרושים לייצור מסודר, ואשראי נגד טיעבוד תוצרת מוכנה אי-אפשר היום לחבל. העזרה הראשונה שחייבים לתת לתעשייה, על מנת למנוע את הגדלת האבטלה, היא הזרמת הון חוזר לתעשייה.

אני רוצה להזכיר, שאנכם ניתנו לנו מטעם הממשלה הבטחות מסוימות, אושרו קרדיטים מסוימים, אבל כל זה נשאר על הנייר. בתקציב הפיתוח 1952/3 בסכומים המיועדים לתעשייה יש עדיין פיגור של 1,900.000 ל"י מתוך הסכום של 8,5 מיליון ל"י. באופן ספציפי, מתוך 2,5 מיליון ל"י, שמסרד המסחר והתעשייה אישר לפי בקשות של יצרנים בודדים, ישנו פיגור של 1,9 מיליון ל"י.

מר הדס הזכיר, כי לפני חצי שנה קיבל מסרד המסחר והתעשייה הבטחה שיועמד לרשותו סכום של 2,5 מיליון ל"י למלחמה באבטלה, מסרד המסחר והתעשייה פנה אז גם אלינו. דרשנו הגדלה הסכומים. הבקשות הועברו למסרד המסחר והתעשייה ומאז לא שמענו על כך דבר, ומהסכום הנ"ל לא קיבלנו פרוטה.

אני רוצה להזכיר עוד דבר. לפני כארבעה חודשים שימחה אוחנו הממשלה בהודעה, שהיא מקציבה סכום של 1,5 מיליון ל"י לעידוד הייצוא, בתנאי שהבנקים יכפילו את הסכום העומד לרשותנו. של חשבון 1,5 מיליון ל"י, המיועד למימון הייצוא התעשייתי, נתקבלו רק 50.000 לירות.

אני חושב, כי העובדות יציגוהי מספיקות בכדי לתח לכם חמונה על מצוקת האשראי בתעשייה, שהיא לדעתנו הצרה הגדולה ביותר בשלב זה והחרופה לכך צריכה לנוא בהקדם האפשרי.

ישנה סיבה שניה למצב הגרוע של התעשייה - הייבוא המתחרה בחוצרת הארץ. אני מצטער, שלא אוכל להסכים לדעתו של מר הדס בענין זה. אני מודיע לכם, כי שוק הסכססיל בארץ הוא היום שוק של חוצרת חוץ כמעט בשלימותו. בחדשים האחרונים נתקם כמעט לגמרי שיווק הסכססילים מחוצרת הארץ, וזאת קל מאוד לבחון ע"י ביקור בכמה חנויות לסכססיל. ייבוא מתחרה זה הוא גורם רציני להורדת העסקוקה בתעשייה. אם כי קיבלנו מספר הבטחות, שהממשלה תאחז באמצעים חריפים בכדי למנוע ייבוא שלא על סמך רשיונות ייבוא שניתנו מראש, נמשכת הצפת השוק בחוצרת זרה, אולי יש גם כמה סקרים שלממשלה אין שליטה עליהם, וכאן אני רוצה להזכיר את הייבוא מגרמניה, עובדה היא, כי ישנה בשוק חוצרת חוץ המהווה סכנה חמורה ביותר לחוצרת הארץ.

אני רוצה להזכיר עוד גורם המקטיין את כושר הקנייה של האוכלוסייה ביחס לחוצרת העשייתית - מדיניות סמי העקנפים שהממשלה נקטה בה בזמן האחרון, המנונה היא למס ימותרות ומס מסויגי. לא אחדש אם אניר שהביטוי "מס מותרות" אינו משקף את אופיו של המס, אשר מוטל לאו דוקא על מותרות, כז אם על חצרות חיונית סמדרגה ראשונה.

בקשר למדיניות מס העקופים של הממשלה, אני רוצה להוסיף עוד דבר: בזמן שאנו מוכרים את חוצרתנו בגן אשראי,

ע.ע.

מחייב אותנו האוצר בתשלום מידי של המס בזמן הוצאת החכורה מסחסינו. דבר זה מהווה מעטסה קשה מאוד, בלתי מוצדקת וגם לא הגיונית. אי-אפשר לדרוש שאנו לקסיים את האוצר ע"י תשלום מס-מוחרות מלמפרע. המס הזה - אם בכלל יש לו מקום - הוא מס החל על הצרכן ולא על היצרן.

דובר כאן על קרדיט יקר. ישנם היום תעשיינים - והפעם אני מדבר על תעשיינים משני הסטורים - המשלמים ריבית קצוזה עד 40%, וההערכה הזאת היא קונסרבטיבית, אוכל להוכיח מקרים בהם שילמו תעשיינים אף ריבית גבוהה מזו. זהו יחס שלא מורגש בו כל פיקוח מטעם הממשלה. כמובן, זה יוב נובע מאותה עובדה, שהמקורות הלגיטימיים של אשראי, הבנקים, סגורים לפנינו.

אשר לשאלת המיוחדת של חבר-הכנסת ריפתין בענין השוקולד, כאן ישנה התפתחות מקרית של העניינים. לפני זמן קצר בוטל הפיקוח על הממחקים, אך הידיעות על ביטול הפיקוח מורסמו כחודש לפני שאושר, ולקראת ביטול הפיקוח גברה התעסוקה בבחי החרושה לממחקים ו"שוקולד, ויש כאלה אשר גם קיבלו פועלים חדשים. בינתיים הספיקו להציף את השוק, השוק מוצף בתוצרת זו, וזה גורם לפיטורים. בעיית הפיטורים במקצוע זה אינה קשורה באופן ישיר בגודל הרזרבות של המפעל או בכוחן הפיננסי. אי-אפשר להחזיק תוצרת זו במחסנים במשך זמן רב, ואם ישנם פיטורים הרי זה גם בגלל העובדה שהשיווק של תוצרת זו אינו חזק כפי שהיה לפני חדשים, בערך.

חבר-הכנסת הראל שאל על סיכויי הייצוא. אם לשפוט לפי ההתפתחות בשנה שעברה ואם המגמה הזאת תימשך, יש להניח שהייצוא יוכל להעסיק - שוב בהערכה זהירה - 15-20% של כלל הפועלים שלנו. אולם, לדאבוני הרב, הייצוא שלנו הוא לבילי מבחינה זו שהוא מופנה בחלקו הגדול לארצות שיש לנו איחן הסכמי מסחר, אם לא נצלוח להסדיר את בעיית רשיונות הייבוא לטורקיה לתוצרת תעשייה ישראלית, אם לא נצלוח להגיע לידי הסכם עם פינלנד בקשר להסך הייצוא - אנו עלולים לעמוד בפני נחיתה בגודל הייצוא התעשייתי שלנו. בשטח זה המצב הוא מסוכן ביותר, מפני שישנו בארץ סלאי של סחורות שנוצרו על פי הזמנות, בעיקר מטורקיה, מלאי של סחורות מוכנות בשווי של שלושה מיליון דולר, המחכות לרשיונות ייבוא/טורקיה. מצב זה לוחץ על התעשיינים, שהם מחוסרי הון בלאו הכי. הדברים האלה טעונים הסדר מהיר, ואם יסודרו - אני מעריך שהייבוא יוכל להוות גורם חשוב מאוד.

נעבור לווזיכוח.

היו"ר ע. גוברין:

א. שוטט: מתעוררת השאלה - והיא באה לידי ביטוי גם מעל במת הכנסת - היפן רווחי התעשיינים מתקופת האינפלציה, בתקופה שהצריכה היתה גדולה מאוד, אם לתעשיינים יש רכוש, למה אינם מוציאים אותו לצורך ייצור?

מה היא השפעת סחורות השילומים על התעשייה, על התעסוקה ועל הייצור המקומי?

האם למפעלים החדשים, שהוקמו חוץ השנתיים, היתה איזו שהיא השפעה על התעסוקה, כמה פועלים הם קלטו?

ע.ע.

בצמצום
מר קלגמבלד הטיל ספק/ הייבוא
בינה האחרונה; במה הוא מבסס זאת?

בקשה לריבית הקצוזה, האם הדבר
נעשה אך ורק ע"י סמנים פרטיים, או שגם הכנסים הגדולים וותמים
בוה?

ב. צ. הראל:
שמענו דברים עגומים על מצב התעשייה,
ושמענו כי הגורם המפריע להגדלת
התעסוקה בחצייה הוא חוסר הון חוזר, באיזה סכומים מחבטא הצורך
בהון חוזר?

ושאלה עוד יותר מסובכת; כמה כסף
דרוש כדי להעסיק עובד נוסף בחצייה, בענף זה או אחר?

סעריכים, האם לא יתקלו בקשיים
חדשים, יגדל הייצוא בשנה הבאה פי 2-3. במה זה מחבטא במובן
התעסוקה מבחינת הצורך בהון חוזר?

י. רז פתין:
אני רוצה לחזור לענין היוקולד,
ההסבר של נציג התאחדות בעלי התעשייה

בנקודה זו היה בולט בחולשתו, אם לפני חדשים היתה עליה בייצור
מצד זה, איך אפשר להבין שכבר נתברר הצורך בפיסורים? זה שרירותי
כהחלט, וזוהי באמת אחת הדוגמאות לכך שישנם פיסורים בלתי מוצדקים.
בקשר לזה אני מציג שאלה גם להתאחדות בעלי התעשייה, גם לוועדה וגם
לממשלה: האם לא צריך היה לעזור בענין זה להתאחדות בעלי התעשייה
ע"י חקיקה אשר תקשה לפטר באופן שרירותי, נדמה לי, שבענין זה צריך
היה לקבוע איזה שהוא פיקוח.

לשאלת המוצרים המוגמרים, אם כי
נקשרתו של נציג משרד המסחר והתעשייה היחה מאלפת מאוד, הרי נקודה
זו בדבריו היתה, לדעתי, חלשה למדי. הנה חילקו הוצרם במנות קצובות
ריבה מחוצרת חוץ, בעוד שהאנשים העובדים בבחי-חרוית לריבות מספרים
לי כי נשקפת סכנת פיסורים. ברצוני לשאול את התאחדות בעלי התעשייה:
מדוע אין הם מנהלים סלחמה נגד תוצרת חוץ? אני חושב, כי הרוב הגדול
של האוכלוסיה היה מקבל בהחלבות אח המלחמה להגנת תוצרת הארץ, וזה
היה משפיע במקצת גם על הממשלה. אני שואל את יושב-ראש הוועדה: יתכן
שענין זה אינו שייך רק לוועדה זו, אך מדוע שלא תהיה בענין זה
חקיקה להגנת התוצרת המקומית? נניח מדבר זה לא יפתור את בעיית חוסר-
העבודה, אבל הוא יקטין את ממדיו. מדוע הכנסת אינה נוקטת עמדה ברורה
בענין זה?

אם מדובר על צריכה, ברור שאחת
הבעיות החשובות ביותר הוא הקשר בין התעשייה לבין הצרכן, שהצרכן
יוכל לקנות, וברור שזה קשור בחאלח שכר-העבודה, במידה שמרחב
סגל האנשים מיעוטי היכולת, מצטמצם הישוק הפנימי. אני שותף לדעתי
זל נציג התאחדות בעלי התעשייה בקשר למצרכים שמוטל עליהם מס מותרות.
אני בעד מס מותרות, אבל איני חושב שכל דבר הוא מותרות. אני חושב,
כי מדיניות הדואגת לדרגת חיים גבוהה של המוני העם צריכה להיות
מענינה יל התאחדות בעלי התעשייה, כי בזה תלוי קיומה של התעשייה.

בקשר לייצוא, שמעתי כי לא מן
הנמנע הוא שברית-המועצת תחענין בסכססילים ישראלים. האם התאחדות
בעלי התעשייה השקיעה את האמצעים הדרושים כדי לפתח את הישוק הזה,
שהוא שוק עצום ויציב?

ברצוני לראות את נציג התאחדות
בעלי התעשייה כמה שאלות:

ז. טברסקי:

השוק המקומי היה במשך תקופה ארוכה
שדה הפקר, לא היתה תוצרת בכמות מספיקה והאנשים היו נאלצים לקנות
כל מה שהיה. בשנים האחרונות חל שינוי בשטח זה. מה עושה התאחדות
בעלי התעשייה כדי לשפר את טיב התוצרת ובכדי שהיה גם ענין בקניות?

ביחס לטכסטיל, גם אני שמתי לב
שבחנויות יש הרבה מאוד חוצרת-חוץ, ואנו יודעים שבארץ מיצרים
בשטח זה חוצרת טובה. מה הם המקורות של הייבוא הזה?

בעצם, אנו מעוניינים לדעת מה הן
האפשרויות לקליטת אנשים נוספים בתעשייה, ומה עלול לתקן את
המצב בשטח זה. אינני חושבת שאנו נמצא פחרונות להון חוזר,
לאשראי, זה אינו בסמכותנו.

א. וילנסקה: שמעתי, כי בתוך מסכת הפיטורים -
שבמובן המכריע הם תוצאה של הורדת

כוח הקניה - יש גם פיטורים של פועלים וותיקים יותר וקבלת
אחרים במקומם, על מנת להוזיל את שכר העבודה. מה דעתכם בענין זה?

בקשר לצמצום השוק הפנימי, האם אפשר
לדעת מהו מסקל הרווח במחיר, לא באופן חיאורטי אלא למעשה, כי
אפשר להניח שזהו גורם המשפיע על קושי השיווק.

נציג התאחדות בעלי התעשייה הזכיר את
אפשרויות הייצוא לטורקיה ופינלנד. האם התאחדות בעלי התעשייה
מתענינת באפשרויות ייצוא לעוד כמה וכמה ארצות?

א. שוטסק: יושב-ראש הוועדה בעצמו באחת מהתקפותיו
על התעשייה אמר, כי היא המתפקה חמיד
בייצור מוצרים כמעט מוגמרים. האמת היא, שאילו התעשייה שלנו היתה
מסוגלת לעבור לפסים של ייצור סלא ועד כמה שאפשר פחות עבודה זרה
ויותר עבודה עצמאית, זה היה משנה את כל מעגל התעסוקה, מה נעשה
בשטח זה?

הי"ר ע. גוברין: קראתי בעתון התאחדות בעלי התעשייה,
כי מר שנקר, מר קלגמבלד ועוד שני

אנשים מתאחדות בעלי התעשייה נפגשו עם מר המסחר והתעשייה וסגנו
וקבלו קשות על כך שמסר המסחר והתעשייה מעדיף את המסחר על פני
התעשייה, שחלק מהייבוא, במקום להביאו באופן ישיר באמצעות בעלי
התעשייה, סובא ע"י יבואנים, ואז לא חמיד הטיב בסדר וגם מחיר
השיווק משפיע, והח טועניה מדוע ביטלו את הייסה שהיתה קיימת,
שאנשי התעשייה מזמינים בעצמם את חמרי הגלם הדרושים.

אמרו לי סוחרים גדולים, כי אחת
הסיבות המונעות את שיווק תוצרת התעשייה הישראלית הם הירווחים
המופרזים של אנשי התעשייה. לעומת זאת טוענים בעלי התעשייה,
כי הסוחרים מוכרים את תוצרתם במחירים מופרזים. מהי האמת?

אומרים לי - ופירושו של דבר שאני
יודע - כי מספר יצואנים מזמינים מוצרים מוגמרים מחו"ל על-מנת

לייצאם, מתוך טענה שסיב התוצרת המקומית אינו מסביע רצון.
לא רק שמונעים עי"כ את הייצוא מתוצרת מקומית, אלא חלק מהסחורות
המונאות לשם ייצוא, בעיקר טכסטילים, נשארות בארץ, מתוך טענה
שאי-אפשר לייצאן, ועי"כ אנו מפסידים כסבע חוץ פעמיים.

גם מחוגי האיגוד המקצועי וגם מחוגי
בעלי התעשייה נאמר לי, כי לעומת פליטת הפועלים בתעשייה שהייתה
במחצית הראשונה של השנה, הרי במחצית השנייה התעשייה כמעט הפסיקה
לפלוט פועלים ויש אפילו מקרים של הזמנת פועלים נוספים, בעיקר
בעלי מקצוע, האם נכון הדבר?

עיד הערה בקשר לדברי חבר-הכנסת
שוסטק, מה שטענתי פעם בכנסת, לא טענתי בשמי כי אם ביחס התעשייה,
זפה אין הבדל בין התעשייה ההסתדרותית לבין התעשייה הפרטית.
אמרתי, כי אחת הסיבות המונעות בעד התפתחות התעשייה היא זו,
שהיא אינה עובדת בעומק, כלומר, אין לנו עדיין תעשייה בסיסית
בענפים רבים.

(הישיבה ננעלה בשעה 11.00)